

Mida haigekassa uueks aastaks lubab?

Konverents „Meditsiin 2015“

Tanel Ross

Eesti Haigekassa juhatuse esimees

16.12.2014

Eesti Haigekassa ...

... tegutseb eesmärgiga pakkuda kindlustatutele stabiilselt ravikindlustushüvitisi nii täna kui ka pikas perspektiivis

Tänaſed teemad

- 2014. a. peamised märksõnad ravikindlustuses
- Järgmise 4 aasta prognoos
- Uuendused 2015. aastaks

Jätkuvalt on fookuses esmatasand ja õendusabi, laienenud on hüvitatavate ravimite valik

- **Üldarstiabi roll kasvab ning teenus on elanikele väga hea kättesaadavusega**
 - Ägeda tervisehäirega patsiendi vastuvõtt pöördumise päeval tagatud 100%, mitteägeda tervisehäirega patsiendi vastuvõtt 5 tööpäeva jooksul 99%
 - Uued teenused alates 2014 – tööajaväline vastuvõtt, tegevusfond
- **Õendusabi teenuste rahastamise prognoositud kasv**
 - 2014. aasta 9 kuuga kasv 21% vs 2013 – 18 miljonit eurot
 - Koduõenduse osakaal on kasvanud planeeritust kiiremini
 - Teenuse kättesaadavus kindlustatule hea – 96% ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttudest toimub lubatud ooteajal

Eriarstiabi lepingute täitmine

	2013 9 kuu tegelik		2014 9 kuu eelarve		2014 9 kuu tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ
<i>(miljonites eurodes)</i>								
Ambulatoorne ravi	118,80	2 118 803	135,18	2 152 931	138,80	2 176 232	103%	101%
Päevaravi	22,33	49 123	23,33	49 070	25,27	52 704	108%	107%
Statsionaarne ravi	196,83	165 903	216,85	165 041	218,94	169 212	101%	103%
Valmisolekutasu	7,25	285	7,71	285	7,90	292	102%	102%
Keskostu tervis- hoiuteenused	3,98	1 321	0,00	0	0,00	0	-	-
Kokku	349,19	2 335 435	383,07	2 367 327	390,91	2 398 440	102%	101%

- Kindlustatute vanuseline struktuur on muutunud – vanemaealisi on rohkem.
- Eriarstiabi kasutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kasvanud – raviteenuseid kasutanud isikute arv 1%, ravijuhtude arv 3%.
- Ravijuhtude arv ravi saanud isiku kohta on kasvanud – ühe tervishoiuteenuseid kasutanud isiku kohta esitatakse rohkem raviarveid.

Ambulatoorsete eriarstiabi plaaniliste visiitide tegelik ooteaeg HVA haiglates III kvartalis

Lepingueriala	30.09.2014		2014 III kvartal tegelik	
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires
Kirurgia	28 582	39%	57 706	74%
Oftalmoloogia	15 110	21%	19 117	48%
Onkoloogia	4 935	51%	8 421	69%
Pediaatria	7 053	28%	12 358	63%
Psühhiaatria	4 348	60%	9 437	78%
Sisehaigused	42 928	39%	78 001	66%
Sünnitusabi ja günekoloogia	17 099	49%	37 698	74%
Taastusravi	4 811	49%	9 313	62%
Kokku	124 866	39%	232 051	68%

2014->2015 Tegevused ravikindlustuse jätkusuutlikkuse tagamiseks ning tervishoiusüsteemi arenguks

Personaalsem lähenemine ja kliendikeskus

- **Esmatasandi rolli suurendamine** (eelarve, uued teenused, teadlikkuse tõstmine)
- **Tõenduspõhised teenused ja ravimid** (tõenduspõhine teenuste loetelu õiglase hinnaga, k.a riskijagamine)
- **Info/IT:** TIS, registrid ja ravijuhendid/algoritmid
- Haigekassa terviklik **kliendisuhete strateegia**

Ravikindlustushüvitiste kättesaadavus

- **Hambahaiguste ennetuse ja ravikorralduse analüüs**
- **Ravijärjekordade tegevuskava**

Strateegiline ostmine ja teenuste kvaliteet

- **Teenuste ostmine** õigest kohast õige hinnaga (geograafiline kättesaadavus ja nõudlus)
- **Koostöös Maailmapangaga analüüs** integreeritud, tervishoiu eri tasandeid hõlmava patsiendikeskse arstiabi tagamiseks
- **Eriarstiabi hinnakujundusmetoodika** analüüs
- **Ravikvaliteedi süsteemi arendamine** (ravijuhendite väljatöötamine ning ravikvaliteedi indikaatorite arendamine partnerluses arstiteaduskonnaga)

E-teenused ja IT taristu

- **e-TVL** täielik rakendumine alates 1. jaanuarist 2015
- **e-saatekirja** analüüs
- **e-konsultatsiooni** arendamine

Ravikindlustuse eelarve 4 aasta prognoos

(milj EUR)	2015 prognoos	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos
EELARVE TULUD KOKKU	951,75	1 013,42	1 079,26	1 151,79
Tervishoiuteenuste kulud	683,74	728,00	776,06	827,44
Tervise edendamise kulud	1,10	1,21	1,33	1,46
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	117,15	123,89	131,02	138,55
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	108,39	114,94	122,30	130,25
Meditsiiniseadmehüvitise kulud	10,43	11,99	13,79	15,86
Kindlustatu ravi välisriigis	7,94	9,13	10,50	12,08
Hambaravi ja proteesihüvitise kulud	10,32	10,83	11,38	11,94
Muud kulud	3,42	3,71	4,03	4,41
Ravikindlustuse kulud kokku	942,47	1 003,71	1 070,40	1 141,99
Haigekassa tegevuskulud kokku	9,27	9,70	10,19	10,70
EELARVE KULUD KOKKU	951,74	1 013,42	1 080,59	1 152,69
Eelarve aasta tulem	0,01	0,00	-1,33	-0,90

Tervishoiuteenuste kulude prognoos

(milj EUR)

	2015 prognoos	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos
Tervishoiuteenuste kulud	683,74	728,00	776,06	827,44
Haiguste ennetuse kulud	8,10	8,60	9,06	9,54
Üldarstiabi kulud	90,41	98,27	107,07	116,62
Eriarstiabi kulud	538,08	569,75	605,07	643,52
Õendusabi kulud	25,22	27,63	29,31	31,10
Hambaravi kulud	21,94	23,74	25,55	26,65

Tervise edendamine, haiguste ennetus ning inimeste teadlikkuse tõstmine on olulised

- **Jätkame rinna- ja emakakaelavähi sõeluuringute rahastamist** (koostöös TAlga eesmärgiks parem kättesaadavus ja kvaliteet ning senisest suurem hõlmatus)
- **Alustasime kolorektaalvähi sõeluuringu ettevalmistust uuringu käivitumiseks 2016. aastal**
- **Laste hammaste tervis** (koolituste ja teavituse abil suurendada laste hambahaiguste ennetuse maakondlikku hõlmatust)
- **Inimeste teadlikkuse tõstmine erinevatel teemadel:**
 - Mõistliku ravimikasutuse propageerimine
 - Perearsti ja -õe kompetents, teenused
 - Ravivõimalused välisriigis

Jätkame esmatasandi rolli suurendamist

- **Esmatasandi tervisekeskused** – hinnamudeli uuendamine
- **Uus 5-aastane lepinguperiood**
 - Paindlikkus, et võimaldada esmatasandi teenuste paketi järjepidevat laiendamist
 - Kvaliteedinõuded
- **Uued teenused** (nn teraapiafond)
- **Diversifitseeritum mudel**
 - Uuringufondi kasv 5%
 - Kvaliteediindikaatorite piirhinnad tõusevad
 - Uuringufondi ületamise tasu koefitsient 0,7 (varem 0,3)
- **E-konsultatsiooni uued erialad** (pediaatria, neuroloogia, hematoloogia), suureneb teenuse piirhind.

Tervishoiuteenuste loetelu uuendused eriarstiabis 2015. aastaks

- Tervishoiuteenuste loetelu muutmiseks laekus 93 ettepanekut, loetellu lisati osaliselt või täielikult 50
- Alates 1. jaanuarist 2015 muutuvad haigekassa kindlustatutele kättesaadavaks mitmed uued ravimid ja teenused, sh:
 - **mitmed ravimiteenused erinevate diagnooside korral** (Parkinsoni tõbi, luupus, munasarja- ja kopsukasvajad)
 - **biosimilaride kasutuselevõtt**
 - **teenused, mida seni Eestis ei osutatud** (sarvkesta sildamine, kraniofatsiaalse osteosünteesi resorbeeruvate implantaatide komplekt)
- **Läbipaistvam otsustusprotsess** – etappide kaupa tegevuste avalikustamine haigekassa kodulehel, patsiendiühendustega vahetu suhtlus lisaks erialaseltsidele

Õendusabi teenuste kaasajastamine jätkub ka järgmisel aastal

- 2015. aastast hakkavad tervishoiuteenuste loetelus kehtima koostöös HOÜ, EÕL-i, Koduõdede Seltsingu ning lepingupartneritega on **kaasajastatud koduõendusteenuse ja statsionaarse õendusabi teenused;**
- 2015. aastal jätkame koostööd **eesmärgiga diferentseerida voodipäev õendusabi vajaduse alusel.**
- Uuest aastast kehtib statsionaarses õendusabis **diferentseeritud voodipäeva hind** lähtudes personalinõuete täitmisest

Ambulatoorsed ravimid ja meditsiiniseadmed

- **Ambulatoorsed soodusravimid**

- Otsustusprotsess on kaasaegne, selgetel alustel ja osapooltele hästi tuntud
- Eestis aktsepteeritav ravimite hinnatase osalistele teada

- **Meditsiiniseadmed**

- Piirhindade juurutamine jätkub
- Haigekassa meditsiiniseadmete loetellu lisatakse 2015. aastast ligikaudu 100 uut seadet olemasolevatesse seadmerühmadesse
- Lisandub 2 uut seadmerühma
- Laiem valik seadmeid diabeedi paremaks ohjamiseks (glükomeetri testribad, insuliininõelad, lantsetid)

EHK tegevused tervishoiusüsteemi arendamisel

E-teenused ja IT taristu

- **E-konsultatsioon** – perspektiivikas tervishoiuteenus
- **E-saatekiri** – ühtses süsteemis kvaliteetne andmekogum (rakendamine ca 3a)
- **Digiregistratuur** – keskne süsteem, koondab vastuvõtuaegade info ning ravimeeskonnale vajalikku patsiendi terviseinfot (rakendamine ca 4a)
- **IT-lahendused kvaliteedi tagamiseks**
- **Koostöömemorandum** TIS võimaluste arendamiseks ja ravikvaliteedi indikaatorite monitoorimiseks
- **Kliendi- ja partnerihalduse ühtne e-süsteem**

Ravikvaliteedi arengu toetamine on järjepidevalt fookuses

- **Ravikvaliteedi indikaatorite nõukoda** (viie eriala indikaatorid kehtestamisele 2015a jaanuaris)
- **Ravijuhendite nõukoda** (käesoleval aastal heakskiitmiseks esitatud 2 ravijuhendit, töös 8 ravijuhendit ja 2 patsiendijuhendit, lisaks kaasajastatud ravijuhendite süsteem)
- **Kliiniliste auditite tellimine** – käesoleval aastal valmis uus käsiraamat koostöös arstiteaduskonnaga
- **Tervisetehnoloogiate hindamise laiem kasutamine**
- **Perearstide kvaliteedi lisatasu süsteemi arendamine**
- **Terviseandmete terviklikkus** (e-tervis, digiregistratuur, kvaliteetne andmevahetus)
- **Regulaarsed patsientide rahuloluküsitlused**

Rahaline hüvitis

- Eesmärgiks suurendada patsientide valikuvõimalusi
- Solidaarse ravikindlustuse põhimõtted peavad olema tagatud
- Vajab RaKS muudatust – võimalus kehtestada hüvitise tingimused (erialad, piirmäär jm)
- Oluline tingimus on teenuseosutaja leping haigekassaga – tagatud kvaliteet ja järelevalve
- Võimalik rakendumine 2016

Tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamine

- Strateegilise ostmise kontseptsioon ja võrgustumine
- Eelarve ja lepingute planeerimine – nõudluse maakondlik hindamine, RJ keskmine maksumus, RJ arv
- Perearstisüsteemi toimimise ja rahastamismudeli arendamine
- **E-teenuste arendamisel väga oluline roll:**
 - e-saatekiri ja digiregistratuur
 - saatekirjade kvaliteedi parandamine ja ühtlustamine
- **Võimalikud uued sammud (EHK ettepanekud):**
 - saatekirja nõudeta erialade nimekirja üle vaatamine
 - ühtse metoodika alusel järjekordadesse registreerimine (ka „tühjade vastuvõttude“ vähendamine)
 - ravijärjekordade aruannete analüüs ja avaldamine

Kokkuvõtteks

Ravikindlustuse korraldamisel on peamiseks lähtekohaks kindlustatute **vajadustele vastavate kvaliteetsete, kulutõhusate** tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete, ravimite ning rahaliste hüvitiste **õigeaegne kättesaadavus.**